

Situering van het proefschrift

De jeugd baart zorgen. Niet alleen worden we regelmatig geconfronteerd met negatieve berichten, uit onderzoek blijkt ook dat ouders de tienertijd van hun kinderen als een stresserende periode ervaren. Vele ouders van tieners hebben behoefte aan informatie, advies en ondersteuning. Voor ouders die vaak spanningen met hun zoon of dochter ervaren, bestaan er cursussen of opvoedingsondersteuningsprogramma's. Echter, indien de jongeren zelf hier niet bij worden betrokken, voorspellen ontwikkelingspsychologen weinig verandering in het gezin. Tieners bepalen immers in belangrijke mate de dynamiek van een gezin. Daarom werd in dit proefschrift de haalbaarheid getoetst van het programma Families in Transition (FIT), een preventieve gezinsgerichte groepsinterventie waarbij ouders én jongeren actief worden betrokken.

In de eerste onderzoeksfase werd een Delphi-onderzoek opgezet waarbij professionele en non-professionele deskundigen het ontwerpen en implementeren van een sociocultureel adequate interventie bespraken. Na grondige discussie schaalden de deskundigen zich achter een coherent raamwerk voor de gezinsgerichte interventie. De tweede onderzoeksfase betrof de toetsing van de haalbaarheid van het FIT programma. De bereikte doelgroep, de implementatie en de effecten van de interventie werden geanalyseerd aan de hand van de succesvolle implementatie van de interventie in vier Belgische gemeenten. De deelnemers in elk van de vier groepen werden voor de aanvang van de interventie en na de beëindiging ervan schriftelijk bevraagd. Ook rapporteerden de groepsleiders per sessie over de geïmplementeerde activiteiten. Uit de analyse van deze gegevens bleek dat de beoogde risicovolle doelgroep werd bereikt, dat de interventie goeddeels werd geïmplementeerd zoals bedoeld, maar dat de beoogde effecten slechts in beperkte mate werden bereikt. De derde onderzoeksfase betrof een kwalitatieve evaluatie van de ervaringen van de gezinnen en de professionelen die betrokken waren bij het FIT programma. Hiertoe werden alle ouders en jongeren die aan het FIT programma deelnamen individueel geïnterviewd en werden focusgroep interviews afgenomen van de professionelen die betrokken waren bij de toetsing van de haalbaarheid van de interventie. De resultaten van de interviews met ouders en jongeren duiden erop dat de overgrote meerderheid van hen de interventie zeer waardeerde. De vergelijking van hun bevindingen, evenals die van de geïnterviewde professionelen, met het raamwerk van het FIT programma resulteerde in verscheidene punten van ondersteuning en verfijning.

Het onderzoek maakt duidelijk dat er een nood is aan een gedifferentieerd ondersteuningsaanbod ten einde aan de vragen van gezinnen met adolescenten tegemoet te kunnen komen. Voor jongeren en

ouders is het aanvaardbaar én wenselijk dat zij beide kunnen participeren aan een interventie die aan hun verwachtingen tegemoet komt. Methodologisch hebben we in dit onderzoek aangetoond dat het theoretisch en praktisch zinvol is om de resultaten van een Delphi-onderzoek te verfijnen met behulp van vervolgonderzoek. Ook hebben we geïllustreerd dat het theoretisch en praktisch zinvol is om bij de evaluatie van interventies kwantitatieve en kwalitatieve gegevens te verzamelen. Tot slot is een ethische implicatie van het onderzoek dat het verantwoord is experimenten te implementeren waarbij gezinnen willekeurig aan een conditie worden toegewezen. Voor verder onderzoek is het vooral van belang dat onderzoekers de schaarse middelen voor de evaluatie van interventies bundelen, ten einde meer rigoureuze programma-evaluaties mogelijk te maken.

Curriculum Vitae

In 2001 studeerde Tim Engels met grote onderscheiding af als licentiaat in de psychologie, richting klinische psychologie. Vervolgens werkte hij als opvoeder bij het Jongeren centrum Cidar te Kortenberg, waar hij voorheen stage had gelopen. Vanaf december 2001 startte Tim als assistent van professor Caroline Andries bij de vakgroep Ontwikkeling- en Levensloopspsychologie van de Vrije Universiteit Brussel. Aanvankelijk verzorgde hij de oefeningen bij de vakken Ontwikkelingspsychologie I en II. Vanaf februari 2002 tot januari 2006 verkreeg hij een onderzoeksbeurs van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met als doelstelling een preventieve interventie voor gezinnen met vroege adolescenten te ontwikkelen en te implementeren. De praktische aard van het project noopte tot intensieve samenwerking met professionelen, ondermeer met Jeugddienst In Petto te Antwerpen voor wat betreft de materiaalontwikkeling.

Naast zijn promotieonderzoek werkte Tim mee aan onderzoek omtrent risicogedrag bij adolescenten. De theoretische achtergrond voor dit onderzoek verwierf hij tijdens een semester aan de Universiteit Bielefeld, Duitsland, en vervolgens in het kader van zijn licentieverhandeling. Op beleidsmatig vlak treedt Tim sinds 2003 op als vertegenwoordiger van het assistend personeel van de faculteit Psychologie en Educatiewetenschappen in de Faculteitsraad en de Raad van Bestuur van de Vrije Universiteit Brussel. Voorheen was hij ook studentenvertegenwoordiger in de Sociale Raad van de universiteit.

